

OPINIA PRAWNA

Warszawa, 31 sierpnia 2022 r.

Krajowy Rejestr Długów Biuro Informacji Gospodarczej S.A.
ul. Danuty Siedzikówny 12
51-214 Wrocław

1. ZAKRES

- 1.1. Niniejsza opinia prawna została przygotowana na zlecenie Krajowego Rejestru Długów Biura Informacji Gospodarczej S.A. (dalej: „**KRD**”). Jej przedmiotem jest analiza prawna mająca na celu rozstrzygnięcie, czy przekazanie do biura informacji gospodarczej (dalej: „**BIG**” lub „**biuro**”) danych o zobowiązaniu dłużnika na podstawie art. 16 ust. 1 UIG, w sytuacji, gdy przekazanie danych o tym samym zobowiązaniu odbyło się wcześniej na podstawie art. 14 ust. 1 lub 15 ust. 1 UIG – wymaga ponownego przesłania do dłużnika przez wierzyciela listem poleconym¹ pisma, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura.
- 1.2. Przedmiotem opinii prawnej jest ocena argumentów, które przemawiają za możliwością ponownego przekazania danych bez konieczności ponownego wysyłania pisma z ostrzeżeniem. W opinii wskazano także na potencjalne ryzyka zaprezentowanego podejścia dla wierzyciela oraz dokonano ich oszacowania.
- 1.3. Opinia została sporządzona na podstawie ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (dalej: „**UIG**”). Z zakresu opinii

---

¹ Albo doręczenia pisma dłużnikowi do rąk własnych, na adres do doręczeń wskazany przez dłużnika, a jeżeli dłużnik nie wskazał takiego adresu – na adres miejsca zamieszkania, siedziby lub miejsca wykonywania działalności gospodarczej albo na adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych (art. 16 ust. 1 pkt 2 UIG).

wyłączona jest analiza innych przepisów, o ile wyraźnie nie wskazano inaczej w jej treści.

- 1.4. Zastrzegamy, że z uwagi na fakt, że koszty postępowania egzekucyjnego mogą powstać już po dokonaniu wpisu do BIG zobowiązania stwierdzonego tytułem wykonawczym, ocena zasadności wpisu obejmującego te koszty wyłączona jest z przedmiotu analizy. Jednocześnie, z przedmiotu oceny wyłączona jest także analiza, czy konkretna treść wezwania do zapłaty nie zostanie uznana za wprowadzającą w błąd.
- 1.5. Sygnalizujemy również, że obecnie procedowany jest projekt ustawy o zmianie UIG², opublikowany na stronie Rządowego Centrum Legislacji 22 lipca 2022 r. W dacie sporządzenia niniejszej opinii projekt ten pozostawał bez wpływu na przedmiot analizy, jednakże nie można wykluczyć, że ulegnie on dalszym zmianom. Rekomendujemy zatem monitorowanie prac nad projektem w celu ewentualnego uwzględnienia zmian w przepisach w działalności BIG i wierzycieli.
- 1.6. Na potrzeby niniejszej opinii prawnej zakładamy, że:
  - potrzeba analizy dotyczy wyłącznie pism, które przesłane mają być listem poleconym;
  - wolą wierzyciela jest, by informacja pierwotnie przekazana do BIG na podstawie art. 14 ust. 1 lub art. 15 ust. 1 UIG, została przekazana do BIG ponownie, na podstawie art. 16 ust. 1 UIG (co w praktyce realizowane jest poprzez usunięcie w ramach jednej operacji pierwszego wpisu do BIG i dodanie nowego wpisu po uzyskaniu tytułu wykonawczego);
  - dłużnik otrzymał od wierzyciela wezwanie do zapłaty, zawierające ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby biura – zgodnie z art. 14 ust. 1 pkt 3 lub art. 15 ust. 1 pkt 3 UIG.
- 1.7. Niniejsza opinia prawna została sporządzona wyłącznie dla KR D. Kancelaria Kobyłańska Lewoszewski Mednis sp. j. nie ponosi jakiegokolwiek odpowiedzialności w związku z treścią tej opinii prawnej wobec podmiotów innych, niż KR D, jak też jakiegokolwiek inne podmioty niż KR D nie mogą powoływać się na jej treść bez uprzedniej zgody w formie pisemnej, wyrażonej przez ww. kancelarię.

² Projekt dostępny jest na stronie internetowej: <https://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12362210/katalog/12897032#12897032> (dostęp na dzień: 29.08.2022 r.).

2. WNIOSKI

2.1. W naszej ocenie istnieją argumenty przemawiające za uznaniem, że przekazanie do BIG informacji gospodarczych o zobowiązaniu dłużnika na podstawie art. 16 ust. 1 UIG, w sytuacji, gdy przekazanie danych o tym samym zobowiązaniu odbyło się wcześniej i zgodnie z UIG na podstawie art. 14 ust. 1 lub art. 15 ust. 1 UIG – nie wymaga ponownego przesłania do dłużnika przez wierzyciela listem poleconym pisma, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura. Zakładamy jednak, że pierwotne przekazanie poprzedzone było przekazaniem dłużnikowi informacji wymaganych na podstawie art. 14 lub art. 15 UIG.

2.2. Za przyjęciem powyższej interpretacji przemawiają:

- (1) spełnienie głównej, informacyjnej funkcji pisma zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura przez uprzednie wezwanie do zapłaty, które to ostrzeżenie zawiera taki sam zakres informacji dla dłużnika w przypadku art. 14, art. 15 oraz art. 16 UIG;
- (2) jej zgodność z wykładnią opartą na celu ustawy UIG, jaką jest poprawa bezpieczeństwa, zwiększenie pewności i usprawnienie obrotu gospodarczego oraz stworzenie skutecznych mechanizmów ochrony wierzycieli, przy jednoczesnej ochronie słusznym praw podmiotów, których informacje gospodarcze dotyczą (dłużników);
- (3) jej zgodność z celem art. 16 UIG, którym jest uwzględnienie szczególnej systemowej wartości wiarygodności stwierdzonych tytułem wykonawczym (bezsportnych i pewnych) oraz złagodzenie warunków dotyczących przekazania takich informacji do BIG; oraz
- (4) literalna wykładnia przepisu art. 16 ust. 1 pkt 2 UIG, na gruncie którego uznać można, że tak długo jak wierzyciel we właściwej formie wysłał pismo (mogące nosić tytuł wezwania do zapłaty) i zawarł w nim ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura – to przesłanka, zgodnie z jej literalnym brzmieniem – może zostać uznana za spełnioną.

2.3. Przyjęcie, że nowe przekazanie informacji gospodarczych nie wymaga ponownego przesłania pisma nie jest jednak całkowicie wolne od ryzyka prawnego i wiąże się z

ryzykiem odmiennej interpretacji wskazującej, że jest to sprzeczne ze standardem należytej staranności wierzyciela, potencjalnym brakiem tożsamości zobowiązań, zasadnością istnienia w UIG wyjątków przewidujących zwolnienie od obowiązku przesyłania wezwania do zapłaty oraz istnieniem instytucji aktualizacji, której celem jest uwzględnienie zmian w informacjach gospodarczych. Wskazać należy także na ryzyko możliwej wykładni przepisów UIG dotyczących okresów usuwania informacji w taki sposób, że ponowne przekazanie nie będzie umożliwiała liczenia maksymalnego, dziesięcioletniego okresu, o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 8 UIG od początku w przypadku ponownego przekazania danych.

- 2.4. W razie przyjęcia odmiennej interpretacji, wierzyciele narażają się na odpowiedzialność karną w postaci grzywny do 30 000 złotych oraz odpowiedzialność cywilną wynikającą z ustawy z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny lub ustawy z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji.
- 2.5. Zastrzegamy, że wobec niedostatecznego orzecznictwa czy wytycznych organu nadzorczego nad BIG w omawianym zakresie, nie możemy całkowicie wykluczyć przyjęcia mniej lub bardziej rygorystycznego podejścia ww. organu do omawianego zagadnienia.

3. ANALIZA PRAWNA

- 3.1. [**„Przekształcenie” wpisu**] W pierwszej kolejności stwierdzić należy, że UIG nie przewiduje możliwości „przekształcenia” przekazania informacji gospodarczych na podstawie art. 14 ust. 1 lub art. 15 ust. 1 UIG w przekazanie na podstawie art. 16 ust. 1 UIG. Tym samym, aby osiągnąć taki skutek, konieczne jest w naszej ocenie usunięcie danych związanych z poprzednim przekazaniem (którego rezultatem był wpis w BIG dotyczący zobowiązania) i przekazanie nowej informacji gospodarczej na podstawie art. 16 ust. 1 UIG, z czym wiąże się obowiązek spełnienia określonych w tym przepisie przesłanek. Nie jest to jednocześnie operacja tożsama z aktualizacją danych w rozumieniu UIG, przekazanych do BIG na podstawie art. 14 ust. 1 lub art. 15 ust. 1 UIG, która to operacja nie jest objęta zakresem niniejszej opinii prawnej – w odróżnieniu od operacji polegającej na usunięciu danych przekazanych na podstawie art. 14 ust. 1 lub 15 ust. 1 UIG i przekazaniu danych na podstawie art. 16 ust. 1 UIG.

- 3.2. **[Przesłanki z art. 16 ust. 1 UIG]** Jeżeli wolą wierzyciela jest przekazanie do biura informacji gospodarczych o zobowiązaniu dłużnika na podstawie art. 16 ust. 1 UIG, to muszą łącznie zostać spełnione określone w tym przepisie, następujące warunki (przesłanki):
- zobowiązanie zostało stwierdzone tytułem wykonawczym (pkt 1),
  - wierzyciel przekazał do biura informację określającą dane organu orzekającego, datę wydania i sygnaturę tytułu wykonawczego stwierdzającego to zobowiązanie (pkt 3),
  - nie upłynęło 6 lat od dnia stwierdzenia zobowiązania prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, ugodą zawartą przed sądem albo sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd (pkt 4).
- 3.3. **[Przesłanka z art. 16 ust. 1 pkt 2 UIG]** Ponadto, zgodnie z art. 16 ust. 1 pkt 2 UIG, wierzyciel może przekazać do biura informacje gospodarcze o zobowiązaniu dłużnika, gdy upłynęło co najmniej 14 dni od wysłania przez wierzyciela listem poleconym pisma, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura (pkt 2).
- 3.4. **[Założenie – tożsamość zobowiązania]** Zakładamy na potrzeby niniejszej analizy, że tytuł wykonawczy (pkt 1), dotyczący zobowiązania, które ma podlegać wpisowi na podstawie art. 16 ust. 1 UIG dotyczy tego samego zobowiązania, o którym informacja gospodarcza została wcześniej prawidłowo i zgodnie z UIG przekazana do BIG. Jednocześnie zakładamy, że pewne cechy informacji gospodarczej mogą ulec zmianie – przede wszystkim kwota i waluta lub kwota zaległości (art. 2 ust. 1 pkt 4 b) i c) UIG).
- 3.5. **[Cztery kluczowe argumenty]** W naszej ocenie, wyróżnić można cztery kluczowe argumenty przemawiające za uznaniem, że przekazanie do BIG informacji gospodarczych o zobowiązaniu dłużnika na podstawie art. 16 ust. 1 UIG, w sytuacji, gdy przekazanie danych o tym samym zobowiązaniu odbyło się wcześniej na podstawie art. 14 ust. 1 lub art. 15 ust. 1 UIG – nie wymaga ponownego przesłania do dłużnika przez wierzyciela listem poleconym pisma, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura.

[ARGUMENT 1 – FUNKCJA OSTRZEŻENIA]

- 3.6. **[Funkcja ostrzeżenia dłużnika – uzasadnienie ustawy]** Funkcję obowiązku ostrzeżenia dłużnika o zamiarze przekazania danych do biura można określić na podstawie uzasadnienia do ustawy z 14 lutego 2003 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych³ (dalej: „**Ustawa z 2003 r.**”). Z uzasadnienia wynika, że ostrzeżenie – wraz z określonym terminem, umożliwia spłacenie należności i uniknięcie przekazania danych do biura, jeżeli opóźnienie w dokonaniu płatności było spowodowane pomyłką czy niedopatrzeniem, a nie niewypłacalnością bądź złą wolą dłużnika.
- 3.7. Funkcją ostrzeżenia wynikającą z uzasadnienia do Ustawy z 2003 r. jest zatem przede wszystkim poinformowanie o istnieniu należności i tym samym także stworzenie możliwości jej spłacenia. Istota omawianego rozwiązania nie zmieniła się co do zasady względem obecnie obowiązującej UIG, zatem uzasadnienie należy uznać w tym zakresie za w pełni aktualne.
- 3.8. **[Funkcja ostrzeżenia dłużnika – nauka prawa]** Przedstawiciele nauki prawa wskazują, że wezwanie do zapłaty (lub pismo) zawierające ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do BIG realizuje cel informacyjny. Obowiązek ten pełni funkcję ochronną (gwarancyjną), jaką jest zapewnienie dłużnikowi możliwości zweryfikowania zasadności roszczenia wierzyciela, poprawności posiadanych przez niego informacji oraz ewentualnie spłaty należności⁴.
- 3.9. Należy zatem rozważyć, czy w sytuacji, w której dłużnik otrzymał już wezwanie do zapłaty zawierające ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura – przesłankę tę można rozumieć jako spełnioną także na potrzeby art. 16 ust. 1 pkt 2 UIG, z perspektywy funkcji tej instytucji prawnej.
- 3.10. **[Informacja o wierzytelności]** Stwierdzić należy, że po otrzymaniu wezwania do zapłaty zgodnie z art. 14 ust. 1 lub art. 15 ust. 1 UIG dłużnikowi stworzono możliwość powzięcia informacji o istnieniu wierzytelności. Tym samym, dłużnik otrzymał

³ Uzasadnienie do Ustawy z 2003 r. stanowi: „*Przyjęto, że dane mogą zostać przekazane do biura informacji gospodarczej dopiero po upływie 60 dni od terminu płatności i 21 dni od wystosowania ostrzeżenia o zamiarze przekazania danych. Postanowienia te umożliwiają spłacenie należności i uniknięcie przekazania danych do biura, jeżeli opóźnienie w dokonaniu płatności było spowodowane pomyłką czy niedopatrzeniem, a nie niewypłacalnością bądź złą wolą dłużnika*” (dostęp na dzień 29.08.2022 r.: [https://orka.sejm.gov.pl/Druki4ka.nsf/wgdruku/588/\\$file/588.pdf](https://orka.sejm.gov.pl/Druki4ka.nsf/wgdruku/588/$file/588.pdf)).

⁴ T. Ostrowski, Ustawa o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. Komentarz, Warszawa 2012, Komentarz do art. 14, nb 17.

możliwość jej spłacenia, jeżeli zaległość spowodowana była „pomyłką czy niedopatrzeniem”, o których to przesłankach mowa w uzasadnieniu. Miał także czas – znacząco przekraczający termin 14 dni wynikający z art. 16 ust. 1 pkt 2 UIG – na dokonanie płatności. Dłużnik otrzymał także informację o firmie i siedzibie BIG, do którego wierzyciel zamierza przekazać dane, ponieważ informacja ta znajdowała się w wezwaniu do zapłaty.

- 3.11. **[Brak konieczności weryfikacji zasadności roszczenia]** Zwrócić trzeba przy tym uwagę, że w przypadku stwierdzenia wiarygodności tytułem wykonawczym, w praktyce odpada funkcja wskazywana przez przedstawicieli nauki prawa, jaką jest konieczność umożliwienia dłużnikowi zweryfikowania zasadności roszczenia wierzyciela oraz poprawności posiadanych przez niego informacji, gdyż dokonał tego podmiot stwierdzający zobowiązanie tytułem wykonawczym (np. sąd). Interpretacja ta jest spójna z ustawowym pozbawieniem dłużnika możliwości sprzeciwu wobec zamiaru przekazania danych do biura w przypadku, gdy dotyczy on przekazania na podstawie art. 16 UIG (a który to na gruncie art. 15a ust. 1 UIG może zostać wniesiony wobec zamiaru przekazania danych na podstawie art. 14 lub 15 UIG).
- 3.12. W konsekwencji, w sytuacji, w której dłużnik został poinformowany przez wierzyciela o zamiarze przekazania danych do BIG na gruncie art. 14 ust. 1 lub art. 15 ust. 1 UIG, to uznać można z perspektywy funkcji ostrzeżenia, że została ona zrealizowana i nie ma tym samym obowiązku ponownego jego przesłania, w zakresie tego samego zobowiązania.

[ARGUMENT 2 – CEL USTAWY]

- 3.13. **[Cel ustawy – uzasadnienie]** Istotny z perspektywy wykładni obowiązków wierzyciela jest także cel Ustawy z 2003 r. oraz obecnie obowiązującej UIG. W uzasadnieniu do UIG wskazano, że celami nowej ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych są: poprawa funkcjonowania systemu wymiany informacji gospodarczych, poprawa warunków funkcjonowania biur informacji gospodarczej oraz lepsza ochrona wierzycieli. Zgodnie z uzasadnieniem – „podjęto decyzję o przeprowadzeniu nowelizacji [Ustawy z 2003 r.] w takim zakresie, aby usprawnić system wymiany

informacji gospodarczych oraz zapewnić realizację jej pierwotnych celów, tj. poprawę bezpieczeństwa obrotu gospodarczego.”⁵.

- 3.14. [**Cel ustawy – stanowisko ministerstwa**] Zgodnie z komentarzem do UIG autorstwa T. Białka i A. Marzec, Ministerstwo Gospodarki w dokumencie „Założenia nowelizacji ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych” wskazało, że „głównym celem ustawy o udostępnianiu informacji gospodarczych powinna być poprawa bezpieczeństwa, zwiększenie pewności i usprawnienie obrotu gospodarczego. W ramach prowadzonej przez państwo polityki w zakresie wsparcia rozwoju rynku finansowego dostęp do informacji o dłużniku powinien stanowić komplementarne narzędzie na rynku szeroko rozumianej informacji gospodarczej. Dochodzenie wierzytelności na drodze sądowej i komorniczej jest procesem długim i kosztownym. Dostęp do informacji sprzyja udrożnieniu systemu płatniczego dzięki pozyskiwaniu należności o niskiej wartości oraz na najwcześniejszym etapie, udaremniając wszczęcie postępowania egzekucyjnego”⁶.
- 3.15. [**Cel ustawy – wnioski**] Z materiałów źródłowych wynika zatem, że celem UIG jest poprawa bezpieczeństwa, zwiększenie pewności i usprawnienie obrotu gospodarczego oraz stworzenie skutecznych mechanizmów ochrony wierzycieli, przy jednoczesnej ochronie słusznych praw podmiotów, których informacje gospodarcze dotyczą.
- 3.16. [**Wykładnia celowościowa**] W konsekwencji zasadne jest przyjęcie, że przepisy UIG należy interpretować przez pryzmat wskazanych wyżej celów. Wykładnia celowościowa nakazuje uwzględniać zamierzony przez ustawodawcę stan rzeczy, który powinien być rezultatem stosowania i przestrzegania UIG. Wykładnia ta przemawia za uznaniem, że przekazanie do biura informacji gospodarczych o zobowiązaniu dłużnika na podstawie art. 16 UIG, w sytuacji, gdy przekazanie danych o tym samym zobowiązaniu odbyło się wcześniej na podstawie art. 14 lub 15 UIG – nie wymaga ponownego przesłania do dłużnika przez wierzyciela listem poleconym pisma, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura. Powyższa konkluzja wynika z analizy sytuacji wierzyciela, dłużnika oraz wpływu na bezpieczeństwo, pewność i sprawność obrotu gospodarczego,

⁵ Uzasadnienie do Ustawy z 2003 r., str. 4.

⁶ *Bialek Tadeusz, Marzec Agnieszka*, Ustawa o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, wstęp.

z której można wyciągnąć wniosek, że nawet w braku (ponownego) ostrzeżenia, zostanie zachowana równowaga pomiędzy prawami wierzyciela i dłużnika a pewnością obrotu gospodarczego.

- 3.17. **[Sytuacja wierzyciela]** W przypadku przyjęcia przeciwnej wykładni, należy zwrócić uwagę na fakt, że wierzyciel zostałby zmuszony do ponownego poniesienia kosztów związanych z ostrzeżeniem dłużnika o zamiarze przekazania danych (przede wszystkim w postaci konieczności przesyłania listów poleconych). W naszej ocenie powstanie dodatkowego kosztu, mając na uwadze cel UIG w postaci ochrony wierzycieli – może negatywnie wpłynąć na realizację jej celu, jeżeli w praktyce obrotu prowadzi do nieopłacalności przekazania danych do BIG, a tym samym zmniejszenia skuteczności całego systemu. To wierzyciel, którego ochronę przewiduje UIG, jest w takich okolicznościach podmiotem ponownie poszkodowanym, gdyż pomimo poniesienia kosztów związanych z pierwszym przekazaniem danych do BIG, a następnie z uzyskaniem tytułu wykonawczego, zmuszony byłby do poniesienia kolejnych kosztów albo rezygnacji z ochrony swoich interesów przysługujących mu na podstawie UIG. Warto w tym kontekście przypomnieć, że w omawianej sytuacji mamy do czynienia z tym samym zobowiązaniem, które było już przedmiotem ostrzeżenia. Nie zmieniają się również informacje zawarte w ostrzeżeniu (wskazane biuro, itd.).
- 3.18. **[Obrót gospodarczy]** Wstrzymywanie się przez wierzycieli z przekazywaniem informacji do BIG odnosi taki skutek, że zmniejsza się bezpieczeństwo, pewność i sprawność obrotu gospodarczego. Informacje gospodarcze dotyczące osób, których długi stwierdzone zostały tytułami wykonawczymi, w szczególności powinny znajdować się w biurach informacji gospodarczej, przez stosowny, określony ustawowo, okres.
- 3.19. **[Sytuacja dłużnika]** W powyższej perspektywie niezbędna jest także ocena, czy zaprezentowana wykładnia negatywnie wpływa na ochronę słusznych praw dłużników. Wydaje się, że w związku z tym, że dłużnik otrzymał już wcześniej wezwanie do zapłaty, na jego podstawie miał: możliwość powzięcia informacji o istnieniu wierzyciela, szansę jej spłacenia, stosowny czas aby to zrobić, a także otrzymał informację o firmie i siedzibie BIG, do którego wierzyciel zamierza przekazać dane – to prawa dłużnika nie uległy uszczupleniu wobec braku ponownego ostrzeżenia.

[ARGUMENT 3 – CEL PRZEPISU]

- 3.20. [**Ratio legis art. 16 UIG**] Wartościowa dla oceny ponownego obowiązku przesłania ostrzeżenia jest także analiza *ratio legis* art. 16 UIG. W uzasadnieniu do UIG projektodawcy wskazują, że każda „pewna” wierzytelność osoby fizycznej oraz każdego innego wierzyciela, stwierdzona prawomocnym orzeczeniem, powinna móc być udostępniana w BIG. Stąd wprowadzona została podstawa do tego, aby wierzytelności stwierdzone tytułem wykonawczym, które posiadają „*najwyższy walor pewności i wiarygodności, mogły być zgłaszane do biur bez konieczności wykonania dodatkowych obowiązków (wysłanie wezwania do zapłaty, ograniczenie kwotą minimalną)*”⁷.
- 3.21. [**Charakter wierzytelności stwierdzonej tytułem wykonawczym**] Innymi słowy, celem dodania art. 16 UIG względem uchylonej ustawy było wyróżnienie sytuacji, w których wierzytelność została stwierdzona tytułem wykonawczym – ze względu na ich najwyższy możliwy walor pewności i wiarygodności. W ocenie ustawodawcy, charakter takich wierzytelności uzasadnia zdjęcie z wierzyciela obowiązków, które w świetle uzyskania takiego tytułu nie są proporcjonalne. Przejawia się to w szczególności rozszerzeniem podmiotowym i przedmiotowym zakresu tego przepisu względem art. 14 i 15 UIG, oraz skróceniem wymaganego okresu „karencji” z 30 do 14 dni⁸.
- 3.22. [**Wnioski z celu przepisu**] Z powyższego wynikają w naszej ocenie dwa wnioski. Po pierwsze, z perspektywy systemu udostępniania informacji gospodarczych i wymiany danych gospodarczych – takie informacje gospodarcze są szczególnie wartościowe, albowiem dotyczą one zobowiązań, które na tym etapie można uznać za bezsporne. Po drugie, intencją ustawodawcy było złagodzenie warunków dotyczących przekazania takich informacji do BIG, co dotyczy także przesłanki z art. 16 ust. 1 pkt 2 UIG. W konsekwencji, skoro spełnione zostały analogiczne, bardziej wymagające warunki z art.

⁷ Uzasadnienie do UIG stanowi: „*w toku prac nad projektem ustawy pojawiły się propozycje, aby każda pewna wierzytelność osoby fizycznej oraz każdego innego wierzyciela, stwierdzona prawomocnym orzeczeniem, mogła być udostępniana w biurze. Art. 11 wprowadza podstawę do tego, aby wierzytelności stwierdzone tytułem wykonawczym (prawomocny wyrok sądu opatrzony klauzulą wykonalności, ugoda zawarta przed sądem), które posiadają najwyższy walor pewności i wiarygodności, mogły być zgłaszane do biur bez konieczności wykonania dodatkowych obowiązków (wysłanie wezwania do zapłaty, ograniczenie kwotą minimalną)*” (dostęp na dzień 29.08.2022 r.: <https://orka.sejm.gov.pl/Druki6ka.nsf/wgdruk/1997>).

⁸ T. Ostrowski, Ustawa o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. Komentarz, Warszawa 2012, Komentarz do art. 16, nb 3.

14 ust. 1 pkt 3 oraz art. 15 ust. 1 pkt 3 UIG, to należałoby także uznać za spełniony warunek z art. 16 ust. 1 pkt 2 UIG.

[ARGUMENT 4 – TREŚĆ PRZEPISU]

- 3.23. **[Przesłanka z art. 16 ust. 1 pkt 2 UIG]** Kluczowa dla analizy jest językowa wykładnia treści przepisów ustawy, w tym przede wszystkim art. 16 ust. 1 pkt 2 UIG. Zgodnie z tym przepisem, wierzyciel może przekazać do biura informacje gospodarcze o zobowiązaniu dłużnika, gdy upłynęło co najmniej 14 dni od wysłania przez wierzyciela listem poleconym pisma, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura.
- 3.24. W istocie przepis ten określa więc dwie powiązane ze sobą przesłanki. Pierwszą z tych przesłanek jest wysłanie przez wierzyciela wezwania do zapłaty o określonej w tym przepisie treści listem poleconym, na adres dłużnika określony zgodnie z tym przepisem, albo doręczenie tego wezwania dłużnikowi do rąk własnych bądź na adres do doręczeń elektronicznych wpisany do bazy adresów elektronicznych. Drugą z przesłanek jest upływ co najmniej 14 dni od wskazanego wyżej momentu.
- 3.25. **[Aktualność ostrzeżenia a upływ czasu]** W kontekście pierwszej przesłanki należy zwrócić uwagę, że ustawodawca nie ustanowił terminu „przedawnienia” takiego wezwania. Innymi słowy, UIG nie przewiduje terminu, w jakim miałyby ono utracić aktualność z perspektywy przepisów o przekazaniu danych. Ponadto, przepis wymaga „łącznego”, a nie „jednoczesnego” w sensie chronologicznym spełnienia przesłanek. Tym samym uznać można, mając także na względzie cel ustawy i przepisu, że pismo zawierające ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych zachowuje swoją aktualność.
- 3.26. **[Elementy istotne pisma]** W dalszej kolejności przeanalizować trzeba, czy elementy istotne pisma z art. 14 i 15 UIG pokrywają się z elementami istotnymi pisma z art. 16 UIG. Wspomniane na początku przepisy wymagają wysłania listem poleconym „wezwania do zapłaty”, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura. Art. 16 ust. 1 pkt 2 UIG wymaga natomiast przesłania listem poleconym „pisma”, zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura.
- 3.27. **[„Wezwanie do zapłaty” a „pismo”]** Różnica pomiędzy tymi przepisami opiera się więc na uszczegółowieniu, że pismo z art. 14 i 15 UIG ma mieć charakter wezwania do

zapłaty. Pojęcie „wezwania do zapłaty” ma węższy zakres znaczeniowy niż pojęcie „pisma”. Założyć można zatem, że na gruncie UIG każde wezwanie do zapłaty ma charakter pisma. Tym samym, omawiana różnica nie ma istotnego znaczenia z perspektywy analizowanych przepisów.

- 3.28. Przyjąć przy tym trzeba, że pismo musi odnosić się do zamiaru przekazania danych dotyczących tego samego zobowiązania, do którego odnosi się wezwanie do zapłaty. Innymi słowy, aby uniknąć zarzutu wprowadzenia w błąd dłużnika i niespełnienia funkcji informacyjnej wezwania do zapłaty i ostrzeżenia, dłużnik musi uzyskać informację o tym samym świadczeniu głównym, zarówno w wezwaniu do zapłaty, jak i w piśmie.
- 3.29. [**Zamiar przekazania i oznaczenie biura**] Kolejny element istotny dotyczy przekazania „ostrzeżenia o zamiarze przekazania danych do biura”. Przepis nie wymaga, aby wierzyciel przekazywał jakiegokolwiek konkretne informacje gospodarcze w ramach wezwania do zapłaty lub pisma w rozumieniu art. 16 UIG ust. 1 pkt 2 UIG. Odnosi się natomiast do ostrzeżenia o takim zamiarze⁹.
- 3.30. [**Treść przepisu – wniosek**] Z perspektywy spełnienia przesłanki kluczowej jest zatem, że dłużnik został poinformowany zgodnie z przewidzianą formą o zamiarze przekazania danych do konkretnego biura, z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura, co umożliwia mu chociażby skorzystanie z prawa dostępu do dotyczących go informacji gospodarczych przechowywanych przez biuro (art. 22b UIG). W konsekwencji uznać należy, że tak długo jak wierzyciel we właściwej formie wysłał pismo (mogące nosić tytuł wezwania do zapłaty) i zawarł w nim ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do biura z podaniem firmy i adresu siedziby tego biura – przesłanka może zostać uznana za spełnioną zgodnie z literalnym brzmieniem art. 16 UIG ust. 1 pkt 2 UIG.

4. ANALIZA PRAWNA – RYZYKA

- 4.1. [**Ryzyko odmiennej interpretacji**] Przyjęcie, że nowe przekazanie informacji gospodarczych nie wymaga ponownego przesłania pisma nie jest wolne od ryzyka

⁹ Należy przy tym zaznaczyć, że w orzecznictwie wyróżnia się niekiedy elementy, które powinny zawierać skuteczne wezwanie do zapłaty. Tak chociażby w wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 2.06.2021 r. (sygn. akt I ACa 325/20) wskazano, że: „skuteczne wezwanie do zapłaty odszkodowania pieniężnego powinno zawierać treści pozwalające dłużnikowi na rzeczowe ustosunkowanie się do żądania, tak co do zasady jak i do wysokości”.

prawnego i wiąże się z możliwością odmiennej interpretacji. Mając na uwadze poniższe argumenty, ryzyko to oceniamy jako powyżej średniego.

- 4.2. **[Należyta staranność]** W pierwszej kolejności wskazać należy, że w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 17 grudnia 2009 r., sygn. akt I ACa 556/09, zwrócono uwagę na konieczność dołożenia przez wierzyciela należytej staranności przy wykonywaniu obowiązków związanych z wysłaniem dłużnikowi wezwania do zapłaty, w związku z przekazaniem informacji dotyczących zobowiązania do biura.
- 4.3. Istnieje zatem ryzyko stwierdzenia, że należyta staranność w razie ponownego przekazania informacji gospodarczych, w oparciu o niezależną podstawę (czyli np. art. 16 UIG), wymaga ponownego przesłania pisma z ostrzeżeniem. W szczególności zwrócić należy w tym kontekście uwagę na brak poinformowania o zmianie tytułu prawnego z pierwotnego stosunku prawnego (np. umowy), na tytuł egzekucyjny zaopatrzonej w klauzulę wykonalności. Jednocześnie, należy także pamiętać, że w analizowanym rozwiązaniu dokonywane jest ponowne przekazanie danych, co w przypadku przyjęcia restrykcyjnej interpretacji, może zostać uznane za źródło powstania nowego obowiązku przesłania ostrzeżenia, ze względu na oparcie przekazania na odrębnej podstawie prawnej. Powyższe ryzyko zwiększa się w sytuacjach, gdy dłużnikiem jest konsument, w relacji z którym co do zasady wymagana jest większa transparentność.
- 4.4. **[Brak tożsamości zobowiązań]** Istotne jest także ryzyko związane z możliwym brakiem tożsamości zobowiązań, które są przedmiotem pierwszego i drugiego przekazania. Zaznaczamy przy tym, że po pierwsze, jak wskazano wyżej, modyfikacji podlega tytuł prawny, będący podstawą domagania się spłaty wierzytelności.
- 4.5. **[Zmiana zakresu wierzytelności]** Po drugie, zmienia się także zakres dochodzonych wierzytelności. Zauważyć trzeba, że pierwotne świadczenie ma charakter świadczenia głównego. Obok świadczenia głównego, wierzyciel co do zasady dochodzi zapewne również świadczeń ubocznych, w tym przede wszystkim odsetek za opóźnienie. W zakresie odsetek przyjąć należy, że stanowią one należność ściśle związaną z wierzytelnością główną – do tego stopnia, iż nie można w ich przypadku mówić o odrębnym stosunku prawnym. To samo dotyczy kosztów sądowych, które traktuje się jako należność uboczną (akcesoryjną) w stosunku do należności głównej zasądzonej w

orzeczeniu sądowym¹⁰. W nauce prawa wskazuje się, że „rozbijanie” zobowiązania na poszczególne części składowe byłoby sprzeczne z celem przepisu, albowiem prowadziłyby do sztucznego mnożenia informacji dotyczących w gruncie rzeczy tego samego stosunku prawnego¹¹. Wierzyciel musi jednak odrębnie dla każdego przypadku zarządzać ryzykiem związanym z ewentualnym powstaniem nowego zobowiązania lub rozszerzeniem zobowiązania o takie elementy, które mogą nie posiadać statusu świadczenia ubocznego, lecz samodzielnej świadczenia głównego.

- 4.6. **[Art. 15b UIG – zwolnienie z obowiązku wezwania]** Nie można także pominąć, że w odniesieniu do informacji gospodarczej o świadczeniach okresowych lub o należnościach skazanego lub dłużnika-konsumenta, których płatność została rozłożona na raty, pod pewnymi warunkami ustawodawca przewidział w art. 15b UIG wyrażne zwolnienie z obowiązku wysłania ponownego wezwania do zapłaty. Wprowadzenie powyższej regulacji wprost w odniesieniu do konkretnych sytuacji, może przemawiać za interpretacją wskazującą, iż gdyby wolą ustawodawcy było umożliwienie wierzycielowi rezygnacji z przesyłania pisma, o którym mowa w art. 16 ust. 1 pkt 2 UIG, z uwagi na uprzednie przesłanie wezwania do zapłaty na podstawie art. 14 ust. 1 pkt 3 lub art. 15 ust. 1 pkt 3 UIG, podobna regulacja zostałaby wprost dodana do UIG.
- 4.7. W naszej ocenie możliwe jest wprowadzenie budowanie argumentacji przeciwnej, jednakże opiera się ona nie na literalnym brzmieniu przepisów UIG, a na odwołaniu do praktycznego wymiaru postępowań sądowych i charakteru tytułu wykonawczego, którego istnienie stanowi jedną z przesłanek przekazania danych na podstawie art. 16 ust. 1 UIG. Docelowo tytuł wykonawczy obejmuje bowiem wszystkie roszczenia dochodzone przez wierzyciela (w tym również roszczenia o świadczenia o charakterze okresowym lub świadczenie jednorazowe rozłożone na raty), gdyż z uwagi na koszty postępowań sądowych oraz ich przewlekłość, wierzyciel z reguły domaga się wszystkich roszczeń, które mogą być dochodzone jednym pozwem oraz w ramach jednego postępowania sądowego (nie dochodzi każdego ze świadczeń okresowych oddzielnym pozwem, w ramach odrębnych postępowań sądowych).

¹⁰ Tak Sąd Najwyższy w Uchwale z 28 stycznia 2022 r., sygn. akt III CZP 35/22, s. 7 (dostęp na dzień 29.08.2022 r.: <https://www.sn.pl/sites/orzecznictwo/orzeczenia3/iii%20czp%2035-22.pdf>).

¹¹ T. Ostrowski, Ustawa o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. Komentarz, Warszawa 2012, Komentarz do art. 14, nb 11.

- 4.8. Konsekwencją powyższego jest uzyskanie jednego tytułu wykonawczego, umożliwiającego egzekwowanie kilku roszczeń – np. egzekucję zapłaty kilku czynszów najmu, które mają charakter świadczenia okresowego. Objęcie jednym tytułem wykonawczym kilku roszczeń wynikających ze zobowiązania stwierdzonego tym tytułem wykonawczym umożliwia dokonanie jednego przekazania danych na podstawie art. 16 UIG. Jest to w naszej opinii sytuacja odmienna od konieczności przesyłania wezwań do zapłaty, w niektórych przypadkach warunkujących wymagalność roszczenia, z uwagi na fakt, że w momencie przesłania pierwszego wezwania do zapłaty, roszczenia o świadczenia przyszłe, nie są jeszcze wymagalne i nie mogą być dochodzone w ramach tego pierwszego wezwania. Sytuacja taka co do zasady nie zachodzi w odniesieniu do tytułu wykonawczego, który w większości przypadków obejmuje tożsame rodzajowo – wynikające z jednego zobowiązania – wymagalne świadczenia.
- 4.9. Zauważyć należy ponadto, że art. 15b UIG odnosi się do innej niż analizowana sytuacji. Na jej gruncie informacje gospodarcze o zobowiązaniu, mimo że źródłowo wywodzą się z tego samego tytułu prawnego, powinny być przekazane oddzielnie. Fakt ten sam w sobie tworzy obowiązek przesłania kolejnych wezwań do zapłaty, z którego ustawodawca poprzez uchwalenie przepisu zrezygnował. W analizowanych w opinii okolicznościach zakłada się z kolei, że nie powstaje obowiązek dokonania oddzielnego przekazania informacji gospodarczych o zobowiązaniu, a jedynie skutek decyzji wierzyciela, dokonuje się ponownego przekazania informacji gospodarczych dotyczących tego samego zobowiązania. Tym samym można uznać, że wierzyciel już raz wysłał odnoszące się do tego konkretnego zobowiązania ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych do BIG, przy okazji „pierwszego” przekazania.
- 4.10. **[Okres retencji informacji gospodarczych]** Art. 31 ust. 1 UIG określa sytuacje, w których BIG ma obowiązek usunięcia informacji gospodarczych. Wśród przesłanek znajduje się nakaz usunięcia informacji gospodarczych „po upływie 3 lat od ich ostatniej aktualizacji, nie później niż po upływie 10 lat od dnia ich przekazania przez wierzyciela” (art. 31 ust. 1 pkt 8 UIG). Przepis ten można w naszej ocenie rozumieć zarówno jako obowiązek usunięcia informacji gospodarczych w ciągu 10 lat od pierwszego przekazania, jak i przeciwnie – po upływie 10 lat od każdego kolejnego, nowego przekazania w rozumieniu art. 14 ust. 1, art. 15 ust. 1 lub art. 16 ust. 1 UIG.

- 4.11. [**Argumenty za uznaniem pierwszego przekazania za wyznaczające okres retencji**]
Fakt, że art. 31 ust. 1 pkt 8 UIG nie odnosi się do momentu ani podstawy prawnej przekazania rodzi ryzyko uznania, że elementem determinującym rozpoczęcie biegu jest moment, w którym informacje gospodarcze dotyczące określonego zobowiązania zostały przekazane do BIG po raz pierwszy (niezależnie od podstawy). Trzeba w tym kontekście zaznaczyć, że w UIG znajduje się przepis, który utożsamia „przekazanie” nie tylko z art. 14 ust. 1, art. 15 ust. 1 lub art. 16 ust. 1 UIG („pierwszym dostarczeniem informacji”), ale także z „przekazaniem” na potrzeby aktualizacji (art. 29 ust. 1 *in fine*). Tym samym uznać można, że pojęcie przekazania, o którym mowa w art. 31 ust. 1 pkt 8 UIG, nie powinno być interpretowane przez pryzmat podstaw przekazania (z art. 14, 15 lub 16 UIG), tj. być liczone od początku w przypadku przekazania w oparciu o każdą z tych podstaw. Zgodnie z tą interpretacją powinno być brane pod uwagę wyłącznie pierwsze chronologicznie przekazanie.
- 4.12. Ponadto, istnieje ryzyko argumentacji, iż ustawodawca nie ustanowił bezwzględnego okresu retencji danych, który nie może podlegać wydłużeniu, aby można go było modyfikować (obejść) poprzez ponowienie operacji przekazania danych. W konsekwencji możliwe jest dowodzenie, że fakt, iż to wierzyciel posiada decyzyjność w zakresie usunięcia danych z biura, nie uprawnia go do „sztucznego”, niekiedy być może sprzecznego z sensem instytucji obowiązku aktualizacji danych, przedłużenia terminów usunięcia narzuconych BIG przez UIG. Gdyby ustawodawca zamierzał przedłużyć okres retencji dla zobowiązań, które stwierdzone zostały tytułem wykonawczym, mógłby tego dokonać na drodze ustawowej (podobnie jak w przypadku regulacji dotyczącej okresu retencji danych konsumentów).
- 4.13. Należy także pamiętać, że udostępnianie danych w BIG stanowi ingerencję w sferę autonomii informacyjnej, w tym w wielu przypadkach w prawo do prywatności (w przypadku osób fizycznych). Istnieje ryzyko przedstawienia argumentacji, że ustawodawca dokonał ważenia praw i wolności, i na jego gruncie stwierdził, że przetwarzanie w BIG informacji gospodarczych ponad 10 lat, niezależnie od jakichkolwiek innych okoliczności, stanowi nieproporcjonalną ingerencję w prawa dłużników. Trzeba również zauważyć, że przyjęcie możliwości przedłużenia okresu retencji przy każdym ponownym przekazaniu może doprowadzić do sytuacji, w której wierzyciele nawet pomimo braku tytułu wykonawczego (np. w braku zainicjowania

postępowania sądowego), mogliby sztucznie przedłużać terminy udostępniania informacji gospodarczych w BIG (co widoczne jest w szczególności w kontekście zobowiązań dłużników niebędących konsumentami, ponieważ informacje o ich zobowiązaniach można przekazywać do biur nawet w sytuacji, gdy roszczenia są przedawnione).

4.14. **[Argumenty za uznaniem ponownego przekazania za wyznaczające okres retencji]**

Istnieją jednak argumenty przemawiające za tym, że każde ponowne przekazanie (które nie jest aktualizacją), wydłuża maksymalny okres retencji przewidziany w art. 31 ust. 1 pkt 8 UIG – poprzez rozpoczęcie jego biegu od nowa. Pierwszy z nich oprzeć można na stwierdzeniu, że „przekazanie” informacji gospodarczych w art. 31 ust. 1 pkt 8 UIG odróżniono od „aktualizacji” danych. Za powyższym rozumieniem tego przepisu przemawia fakt, że ustawodawca odróżnił moment przekazania w oparciu o art. 14 ust. 1, art. 15 ust. 1 lub art. 16 ust. 1 UIG od późniejszej aktualizacji już przekazanych informacji gospodarczych. W nauce prawa wskazuje się, że „jakkolwiek aktualizacja informacji gospodarczych również obejmuje przekazanie (zaktualizowanych) informacji do biura, to jednak ustawa dokonuje wyraźnego rozróżnienia pomiędzy przekazaniem informacji oraz ich aktualizacją”¹². Przyjmując taką wykładnię, zważywszy na usunięcie danych przed ich ponownym przekazaniem na podstawie art. 16 ust. 1 UIG, należałoby przyjąć, że zgodnie z brzemieniem przepisu termin maksymalnego udostępniania danych w BIG powinien być liczony od początku.

4.15. Za słusznością liczenia maksymalnego okresu retencji od nowa przemawia także cel UIG oraz cel przepisu (szerzej opisane w pkt 3.13-3.19 oraz 3.20-3.22). Ochrona wierzyciela i obrotu gospodarczego, w sytuacji, w której wierzyciel uzyskał tytuł wykonawczy – powinna z perspektywy celu UIG i art. 16 UIG rozpocząć się od początku. W przeciwnym wypadku istnieje ryzyko, że okres udostępniania informacji gospodarczych o pewnej i wiarygodnej wiarygodności może stać się nieproporcjonalnie krótki. Wydaje się, że z perspektywy racjonalnego ustawodawcy taki skutek nie mógł być zamierzony.

4.16. W naszej ocenie przyjęcie interpretacji pozwalającej na przedłużenie okresów retencji wiąże się z podwyższonym ryzykiem względem interpretacji sugerującej obowiązek

¹² T. Ostrowski, Ustawa o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych. Komentarz, Warszawa 2012, Komentarz do art. 31, nb 14.

ściślego przestrzegania okresów retencji wskazanych w art. 31 UIG. Ostateczna ocena ryzyka w tym zakresie spoczywa jednak na wierzycielu.

[RYZYKA – ODPOWIEDZIALNOŚĆ KARNA I CYWILNA]

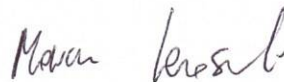
- 4.17. **[Odpowiedzialność karna]** Istnieje także ryzyko wypełnienia znamion czynu zabronionego z art. 48 ust. 1 UIG. Zgodnie z tym przepisem, kto przekazuje do biura nieprawdziwą informację gospodarczą, podlega grzywnie do 30 000 złotych.
- 4.18. **[Podanie nieprawdziwej daty wysłania]** W świetle stanowiska określonego w pkt 3.5 nie można wykluczyć interpretacji, na gruncie której informacja w postaci daty wysłania listem poleconym pisma zawierającego ostrzeżenie o zamiarze przekazania danych jest nieprawdziwa, skoro dotyczy przekazania dokonanego na podstawie art. 14 ust. 1 lub 15 ust. 1 UIG. W konsekwencji należałoby przyjąć, że każde przekazanie informacji gospodarczych uwzględniające opisaną wykładnię, może zostać uznane za oddzielny czyn zabroniony. Ryzyko przyjęcia powyższej interpretacji oceniamy jako niskie, jednak należy mieć na uwadze potencjalny istotny wpływ na wierzyciela w razie ziszczenia się ryzyka, który obejmuje sankcję karną (a nie cywilną czy administracyjną) oraz może doprowadzić do wszczęcia bardzo dużej liczby postępowań ze względu na skalę przekazywanych danych o wielu dłużnikach.
- 4.19. **[Odpowiedzialność cywilna]** Ryzyka dla wierzycieli istnieją również na gruncie cywilnoprawnym. Jak wynika z art. 44a ust. 1 UIG, wierzyciel ponosi odpowiedzialność wobec dłużnika niebędącego konsumentem na zasadach określonych w ustawie z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (dalej: „**Kodeks cywilny**”) lub ustawie z 16 kwietnia 1993 r. o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji (dalej: „**ZNK**”). Analogiczny przepis art. 44b ust. 1 UIG dotyczący konsumentów, przewiduje odpowiedzialność na zasadach określonych w Kodeksie cywilnym (nie odwołuje się do ustawy ZNK).
- 4.20. **[Naruszenie dóbr osobistych]** Z przeanalizowanego orzecznictwa wynika, że istnieją przypadki spraw, w których wierzyciele pozywani byli w związku z zarzucanym naruszeniem dóbr osobistych, polegających na bezprawnym przekazaniu danych o zobowiązaniach dłużnika do BIG, w tym także w związku z niespełnieniem wymogu

związanego z ostrzeżeniem o zamiarze przekazania danych do BIG¹³. O ile ryzyko powstania szkody ocenić należy jako niskie, to ryzyko związane z powstaniem krzywdy i tym samym ewentualnego obowiązku zapłaty zadośćuczynienia, należy ocenić jako średnie. Powyższa ocena podyktowana jest powszechną dostępnością i korzystaniem z BIG na dużą skalę przez uczestników obrotu gospodarczego, jak również możliwymi konsekwencjami wpisu – np. utratą wiarygodności w oczach kontrahentów.

- 4.21. **[Czyn nieuczciwej konkurencji]** Ryzyko istnieje także na gruncie art. 17f ust. 1 ZNK, zgodnie z którym czynem nieuczciwej konkurencji jest przekazanie przez wierzyciela informacji gospodarczej do BIG z naruszeniem UIG. Art. 18 ust. 1 ZNK stanowi, że w razie dokonania czynu nieuczciwej konkurencji, przedsiębiorca, którego interes został zagrożony lub naruszony, może żądać: (1) zaniechania niedozwolonych działań; (2) usunięcia skutków niedozwolonych działań; (3) złożenia jednokrotnego lub wielokrotnego oświadczenia odpowiedniej treści i w odpowiedniej formie; (4) naprawienia wyrządzonej szkody, na zasadach ogólnych; (5) wydania bezpodstawnie uzyskanych korzyści, na zasadach ogólnych; (6) zasądzenia odpowiedniej sumy pieniężnej na określony cel społeczny związany ze wspieraniem kultury polskiej lub ochroną dziedzictwa narodowego – jeżeli czyn nieuczciwej konkurencji był zawiniony. Ryzyko w tym zakresie oceniamy jako średnie z uwagi na czynniki wskazane w pkt 4.20.

W razie jakichkolwiek pytań, pozostajemy do Państwa dyspozycji.

Kobyłańska Lewoszewski Mednis sp. j.

¹³ Patrz: wyrok Sądu Okręgowego w Białymstoku z 21 sierpnia 2009 roku, sygn. akt I C 1786/08; wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 19 stycznia 2011 r. VI ACa 438/10; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 11 maja 2017 r. V ACa 598/16; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 17 grudnia 2009 r. I ACa 556/09.